

**sindicato
labrego galego**
comisións labregas

membro de:

Sede nacional - R/ Ofelia Nieto 13-23, baixo. 15705 . Santiago de Compostela
Teléfono 981 554 147 nacional@sindicatolabrego.com

Reforma da PAC despois do 2020.

PRECISAMOS UNHA PAC AO SERVIZO DAS PERSOAS E DO TERRITORIO

Que defendemos en Europa?

A PAC elimina labregos e labregas. Desde moitas instancias pénsase que a Política Agrícola Común debería cambiar substancialmente debido ao fracaso en canto ao mantemento da agricultura familiar no territorio e tamén polo fracaso en canto ao establecemento de rendas dignas para as produtoras e produtores. A substitución destes por explotacións intensivas que producen grandes cantidades de materia prima barata para a agroindustria e para a exportación parece imparabile. Na teoría seguen dicindo que en Europa e en Galiza hai necesidade de numerosas persoas no territorio con producións diversificadas para responder á demanda duns alimentos de calidade. Na práctica non é posible soste a esas persoas no territorio: cada tres minutos desaparece unha granxa en Europa.

En maior ou menor medida, en toda Europa temos dificultades para acceder á terra, ás sementes, ao crédito, a mercados xustos. Cada vez é máis difícil cubrir os custes de produción. As condicións de traballo tamén se degradan: máis autoexplotación dos e das titulares e peores condicións laborais para as persoas empregadas.

Polo tanto, esta reforma da PAC debería considerar que a intensificación, a concentración, o aumento constante da produtividade e a produción destinada á exportacións xerou efectos contrarios aos previstos: perda de agricultores e agricultoras, abandono dos pobos, envellecemento da poboación agraria, falta de relevo, un nivel de endebedamento insoportable, graves problemas ambientais...

Vendo as propostas que temos de Regulamentos da Unión Europea, parece que as intencións van por un lado e os feitos por outro. Non se modifica substancialmente nada. Aínda que o modelo actual fracasou, os nosos políticos seguen apostando pola continuidade do fondo, pero falando constantemente de medio ambiente e de cambio climático.

Se queremos avanzar nunha transición cara modelos agroecolóxicos, as produtoras e produtores deben ter garantía de prezos xustos que cubran custes de produción e a remuneración do traballo. Producir para a exportación fai que Europa sexa a principal exportadora mundial de alimentos, pero tamén a principal importadora. Este sistema destrúe emprego e vida, tanto en Europa coma no resto do mundo, e contribúe en grande medida ao cambio climático. Hai que repensar este sistema de alimentación que só favorece á agroindustria.

Cambiar a PAC é posible. Temos que conseguir como mínimo:

- ✓ **Un orzamento suficiente.** Non podemos admitir unha baixada no orzamento e un aumento no cofinanciamento das axudas de desenvolvemento rural.
- ✓ Unha verdadeira **simplificación** da Política Agrícola Común. Cada vez é máis difícil de entender e de xestionar.
- ✓ Considerar que o **desenvolvemento tecnolóxico** baseado na dixitalización, na robotización e no uso de datos pode supoñer grandes inversións e perda de control da explotacións polo que pode ter o efecto contrario ao que se nos di: máis abandono e máis desertificación das zonas rurais.
- ✓ Os **servizos de asesoramento** ás explotacións deben ser públicos. Contribuirán de forma decidida no cambio cara un sistema agroecolóxico, diversificado, non intensivo e, en calquera caso,

asesorarán no cumprimento da lexislación sobre a auga, a diminución do uso de pesticidas, a resistencia aos antimicrobianos, etc.

- ✓ **Establecemento de topes por persoa (labrego ou labrega) e por granxa.** A proposta da Comisión Europea realmente permite que todo siga igual. O paso desta proposta pola Comisión de Agricultura do Parlamento Europeo empeorou este tema. Segundo as cifras da Comisión Europea, menos do 1% das granxas europeas estarían afectadas por este tope, polo tanto a eficacia desta medida é discutible. Non se pode xustificar que, creen os postos de traballo que creen, teñamos explotacións que cobran cantidades desorbitadas. Non é xustificable nin entendible. No modelo proposto polo Regulamento, cremos que a nivel Europeo o tope non pode ser en ningún caso superior aos 60.000 euros o importe das axudas a unha explotación, calquera que sexa o número de UTAs ou o número de empregados/as.
- ✓ **Os pagos directos dissociados non poden seguir pagándose por hectárea, deben ser unha verdadeira axuda á renda.** Este sistema de asignación de pagos directos sobre a base da superficie conduciu a unha grande concentración dos pagos sen ter en conta os diferentes modelos agrícolas ou o nivel de renda. As axudas debe estar ligadas á actividade, non basearse en ningún caso en dereitos históricos e servir realmente para conseguir equiparar as rendas dos e das agricultoras á media da renda do Estado. Outro problema do sistema proposto segue sendo que a axuda redistributiva complementaria á renda e á axuda para moz@s vai tamén en función das hectáreas. Así, sigue xerándose unha concentración dos pagos nas persoas ou explotacións que xa cobran e nada nas que non teñen dereitos de pagamento. Na Galiza determinados sectores quedaron sistematicamente fora destas axudas: horta, apicultura, fruticultura, viñado...

A proposta do Sindicato Labrego Galego é o establecemento dunha verdadeira axuda á renda, eliminando todas estas axudas que complican moito a xestión. Propoñemos un só pago como axuda básica á renda, incrementándose para as persoas instaladas na agricultura ou na gandería nos primeiros cinco anos e para as persoas titulares dunha explotación nunha zona considerada de alta montaña.

- ✓ As axudas teñen que ir destinadas ás persoas que producen alimentos, a tempo completo ou parcial. **Definición precisa de agricultor/a xenuíno ou xenuína:** en ningún caso se considerará como tal o propietario ou propietaria dunha granxa intensiva sen terra, solicitarase un requisito de residencia e definirase agricultor/a a título principal e pluriactivo en función da renda e do tempo que destina á actividade.
- ✓ A proposta do Sindicato Labrego Galego é unha axuda básica á renda. Non obstante, se isto non fora así cremos que no resto dos pagos directos se debe, como mínimo, conseguir que:
 - A axuda que figura para pequen@s agricultor@s cun máximo de 1.250 euros non ten ningunha eficacia en canto axuda á renda. Non pode figurar ese importe no Regulamento. Propoñemos como máximo 7.500 euros.
 - A **axuda redistributiva á renda** debe modificar o sistema de pago. Se o importe máximo é por hectárea e é unha cantidade tan pequena, realmente non serve como axuda redistributiva.
 - **Axuda complementaria á renda para mozos/as.** Ten que modificarse para que permita o pago as persoas incorporadas, sexan moz@s ou non, e o pago non pode ser en función dos dereitos de pago e das hectáreas. A proposta do SLG é que o pago sexa automático cando esa persoa sexa beneficiaria dunha axuda á incorporación e polo número de unidades mínimas que se lle solicitan para dita axuda. No caso das persoas que non solicitan axuda á incorporación, pago previa solicitude demostrando a actividade.
 - **As axudas asociadas** tamén teñen que ter topes máximos. En ningún caso se pode financiar coa PAC agrocombustibles.
 - **A condicionalidade reforzada.** Estamos completamente de acordo con que toda a agricultura e a gandería debe cumprir requisitos de boas prácticas en todo o relativo ao cambio climático, a auga, a diversidade, ás paisaxes, aos nitratos....Agora ben, asegurar nos papeis o cumprimento destes requisitos supón unha burocracia considerable e en ocasións con interpretacións contraditorias. E temos a constante contradición do apoio á agricultura e á gandería industrial que xeran problemas que pagamos entre todas e todos.
 - A **converxencia por hectárea** sigue favorecendo un reparto nada equitativo e inxusto.

**sindicato
labrego galego**
comisións labregas

membro de:

Sede nacional - R/ Ofelia Nieto 13-23, baixo. 15705 . Santiago de Compostela
Teléfono 981 554 147 nacional@sindicatolabrego.com

- ✓ En canto ao **Desenvolvemento Rural**, habería que priorizar en grande medida ás mulleres e aos e ás acabadas de chegar, sexan moz@s ou non; as medidas de apoio para a transición a sistemas agroecolóxicos; unha verdadeira política de instalación de persoas produtoras de alimentos; un impulso decidido aos mercados locais e ás compras públicas. Non se pode atribuír a estes fondos a capacidade de solucionar os problemas de servizos públicos que teñen os territorios rurais: os Estados teñen que dispoñer de fondos que garantan un nivel de servizos públicos axeitados no medio rural. As axudas que se conceden para inversións deben ter límites, tanto para as explotacións como para as empresas transformadoras. Estar atentas a que a inclusión de instrumentos financeiros non se utiliza para promover inversións e endebedamentos desmesurados.
- ✓ Os **tipos sectoriais de intervencións** pasan de estar no Regulamento da OCM ao Regulamento dos Plans Estratéxicos. Se houbera un cambio substancial da PAC, estas intervencións sectoriais non terían obxecto. Caso contrario, pedimos no **sector apícola** a distinción entre apicultura non profesional e profesional, apoiando as dúas modalidades. No sector do viño, os programas operativos non serven para zonas como en Galiza con moi pequenas superficies pero que manteñen a actividade económica e a paisaxe. Polo tanto, necesitan unha adaptación as axudas previstas para reestruturación e conversión de viñedos e tamén as inversións en adegas moi pequenas.

A posibilidade de abrir **tipos sectoriais de intervencións a outros sectores** cos obxectivos do artigo 59, parece que privatiza definitivamente o control das producións e a xestión das crises.

- ✓ Polo que se refire ao **regulamento da OCM**, foi xa baleirado do seu contido nas sucesivas reformas da PAC. Apostamos por un debate a nivel galego deste regulamento porque nunca entra no debate da Política Agraria Común e aínda é fundamental en moitos sectores. En principio, prevese unha modificación pequena nesta reforma, pero aínda así hai cuestións importantes:
 - Habería que dotalo das ferramentas necesarias para a regulación dos mercados e o control das producións.
 - Regular a **autorización de plantacións de viñedo** de forma que permitan condicións favorables para as superficies moi pequenas, non admitir a especie **vitis labrusca** para a elaboración de viño, non permitir a introdución do termo **viño desalcoholizado**
 - Regular os contratos do leite e o resto de contratos de tal forma que estableza a obrigatoriedade de que o **prezo cubra custes de produción e que remunere o traballo**
 - Permitir a **negociación colectiva dos prezos**,

entre outras moitas cuestións que habería que repensar no Regulamento da Organización Común de Mercados.

**sindicato
labrego galego**
comisións labregas

membro de:

Sede nacional - R/ Ofelia Nieto 13-23, baixo. 15705 . Santiago de Compostela
Teléfono 981 554 147 nacional@sindicatolabrego.com

Que defendemos en Galiza para a inclusión no Plan Estratéxico?

Partindo dunha análise non exhaustiva dos datos dos que dispoñemos, vemos que Galiza ten certas diferenciacións con respecto ao resto do Estado, se pensamos nos pagos actuais da PAC:

a.- O **descenso de perceptores da PAC** en Galiza nos últimos anos foi moi acusada. Non temos analizadas as causas e esperamos que a USC aporte datos sobre isto. Segundo datos do FEGA, no 2013 había 35.871 [perceptor@s](#) de pago único (importe de 117,7 millóns de euros) e no ano 2018 houbo 27.117 [beneficiari@s](#) de pagos desacoplados por un importe de 111,2 millóns de euros. É dicir, desde o ano 2013 ao ano 2018 desapareceron case o 25% (posiblemente máis) de perceptores e perceptoras da PAC en Galiza e máis de 6 millóns de euros ao ano. Un descenso moi acusado foi na solicitude de [pequen@s](#) agricultores no actual período: no ano 2016 , 9.696 [perceptor@s](#); no ano 2018, 5.328 [perceptor@s](#).

b.- Segundo os mesmos datos do FEGA, 5.328 beneficiarios/as son por **pequenas explotacións** (e cobran unha media de 693 euros) e uns 6.000 teñen máis de 65 anos.

c.- [Afiad@s](#) ao SETA en Galiza no ano 2019 : 29.013 persoas. Polo tanto, parece que unha parte moi importante das persoas afiliadas ao SETA non teñen axudas da PAC en Galiza.

No resto do Estado é ao revés (693.807 solicitudes presentadas fronte a 261.772 [afiliad@s](#) SETA).

d.- Galiza ten os peores datos do Estado Español en canto **á perda de [afiliad@s](#) ao SETA**: -36% do ano 2009 ao 2019. A media do Estado é do -12% e hai comunidades cun saldo positivo.

e.- O **importe medio de pago básico** é menor que a media española (2.699,96 euros fronte a 4.011 euros) e o valor medio dos dereitos é de 187,26 euros, máis baixo que a media do Estado e ca media da UE.

g.- O número de explotacións en Galiza que teñen pagos directos por **encima dos 60.000 euros** é moi pequeno e en moitos casos son explotacións procedentes de fusións de outras explotacións. De feito só existe, no ano 2018 e segundo datos do FEGA, unha explotación en toda Galiza que teña máis de 60.000 euros de pago básico.

h.- As **axudas acopladas** son importantes quantitativamente para Galiza e para os subsectores bovinos de leite e de carne, fundamentalmente. As axudas acopladas de ovino e cabrún practicamente desapareceron: segundo datos do FEGA, houbo 173 [beneficiari@s](#) en ovino e 23 en cabrún para toda Galiza.

i.- Entre o ano 1985 e 2005 en Galiza o **43% da superficie agraria cambia de uso**. A superficie agraria útil representa menos da cuarta parte da superficie total de Galiza, a metade que na UE. A perda de SAU entre 1985 de 2015 cífrase entre 160.000 e 185.000 has (Eduardo Corbelle e Rafael Crecente). As plantacións de eucalipto e piñeiro pasaron a ocupar 378.718 hectáreas máis de territorio. 150.000 hectáreas plantadas en solos agrícolas nos últimos 30 anos. A **porcentaxe de superficie forestal que ten Galiza respecto ao seu territorio (69%)** é a mesma que Finlandia e Suecia.

j.- Nas **explotacións de leite**, a autoexplotación do/da titular ou titulares e dos/das asalariados/as é a única forma, moitas veces, de non pechar tendo os prezos máis baixos de todo o Estado e dunha parte de Europa. As OPLs e os contratos lácteos non significaron poder real de negociación nin mellora dos prezos.

k.- Segundo os datos do FEGA para 2018, en Galiza só houbo 136 beneficiarios/as da **asignación de dereitos de pago básico**, cunha superficie media de 5,91 has e un importe medio de 1.591,71 €/ beneficiario/a. Por poñer un exemplo, en Extremadura o importe medio foi de 7.902,58 €/beneficiario/a.

h.- Galiza pasou de ser rural e agraria a non ser nin unha cousa nin a outra cun ritmo de destrución do emprego agrario moi acusado nos últimos anos. Proba disto é que nunha boa parte dos concellos rurais a porcentaxe de poboación activa dedicada a actividade agraria é porcentualmente pequena. Ademais, somos deficitarios na produción de todo tipo de alimentos.

i.- Temos unha estrutura territorial propia que habería que defender e pagar.

O Sindicato Labrego Galego pensa que só vendo estes poucos datos, deberíamos estar traballando xa para que Galiza teña unha proposta propia e consensuada. O Sindicato Labrego Galego propón para comezar o traballo:

1. Independentemente da negociación final do Marco Financeiro Plurianual da Unión Europea, Galiza ten que **manter os fondos** porque perdemos perceptor@s, dereitos, hectáreas admisibles, etc. Ter en conta o cofinanciamento nos fondos de Desenvolvemento Rural.
2. Defender a **desaparición dos dereitos históricos** e do pago por hectárea.
3. Asegurarse de que todas as persoas que se dedican á actividade agraria teñen **acceso ás axudas** en igualdade de condicións. Analizar quen está fora e corrixir a situación.
4. Avanzar nun sistema de cálculo baseado nunha **compensación á renda** para as persoas con independencia da orientación produtiva e en función de determinados parámetros. Estudar a proposta do Goberno de Aragón e avanzar na propia.

Habería que cambiar completamente a estrutura dos pagos directos. Dispoñer de “dereitos” para ter pagos é absurdo. A obtención deses dereitos para as persoas mozas ou novas na agricultura e case imposible e as contías son ridículas, polo menos en Galiza coa estrutura territorial que temos. O feito de que o resto dos pagos disociados dependan tamén de que se dispoña de dereitos, unido á dificultade de conseguir eses dereitos e ás características de moitas explotacións galegas, fai que teñamos persoas que se dedican exclusivamente a actividade agraria, moz@s, que cumpren requisitos agroambientais e que non teño acceso aos pagos directos. Isto provoca moita frustración e descrédito destas políticas.

A proposta do Sindicato Labrego Galego é traballar en:

- Un pago por agricultor/a xenuíno/a a título principal cuns rendementos estimados menores ou iguais á renda de referencia.
- Estudar as posibilidades que ofrece o algoritmo de cálculo que elaborou o Gabinete do Conselleiro de Desenvolvemento Rural e sostibilidade do Goberno de Aragón.
- A unidade de pago, se necesariamente ten que ser en has, sería a dimensión mínima que se pide para acadar o 35% da renda de referencia nas incorporacións. No caso da dimensión mínima en cabezas de gando, traduciríase en hectáreas. Para as/os agricultoras/es xenuínos/as pluriactivos/as : a dimensións física mínima que se pide para acadar o 15% da renda de referencia.
- Para poder cobrar a axuda básica á renda, unha explotación non pode ter máis persoas asalariadas que persoas titulares e debe ser necesario cumprir requisito de residencia no concello ou limítrofes.
- Non cobrarían as explotacións sen terra.
- En calquera caso, importe mínimo sería o 60% da mediana dos ingresos estatais (calculado co valor de 2017: 8.871 euros) . Para as persoas agricultoras xenuínas pluriactivas: 1/3 do importe.

**sindicato
labrego galego**
comisións labregas

membro de:

Sede nacional - R/ Ofelia Nieto 13-23, baixo. 15705 . Santiago de Compostela
Teléfono 981 554 147 nacional@sindicatolabrego.com

- Ás **persoas que inician a súa actividade**, durante os cinco primeiros anos e para axudar realmente a súa instalación, incrementarían a axuda en 7.500 euros.
- Ás persoas que vivan en **zonas de alta montaña** incrementarían a súa axuda nun 25% da axuda básica á renda.

5.- Asegurar un mínimo **relevo xeracional**. Co nivel de destrución de explotacións e de afiliacións ao SETA, debería ser unha prioridade. Hai que asegurar, logo, que as axudas para persoas mozas ou doutras idades non só existen nos papeis e que se axustan ás necesidades das persoas. No caso galego, se estamos pedindo determinadas dimensións para as incorporacións porque consideramos que poden ser viables, non pode ser que logo queden fóra das axudas do primeiro piar porque non teñen dimensión suficiente. Cobrar axudas anuais para moz@s do primeiro piar por importe de 50 euros é frustrante. Propoñemos que as persoas mozas que sexan beneficiarias da axuda do segundo piar, cobren de xeito automático á axuda para o inicio de actividade do primeiro piar. Para aquelas persoas que non tiveron axudas para a incorporación, terían que solicitalo cuns requisitos iguais.

6.- O **asesoramento** para o cambio de modelo é fundamental e ten que ser público e gratuío. Pódese revertir o desmantelamento das oficinas de extensión agraria.

7.- O **acceso á terra** é un grave problema para a maioría das persoas que xa están na agricultura ou a gandería . Para novas incorporacións é case imposible. Debería ser unha prioridade do Plan Estratéxico o aumento de Superficie Agraria Útil en Galiza e propoñer facilidades para o acceso á terra ás persoas que a precisen para producir alimentos para as persoas ou para o gando.

8.- No relativo ao Desenvolvemento Rural, e sen entrar neste momento no deseño das medidas:

- Axustar a publicidade ao verdadeiro significado destes fondos: cuantitativamente escasos, non poden por si sós resolver os problemas que aqueixan o noso rural de despoboamento, incendios, abandono da actividade económica e a mingua de todo tipo e servizos de calidade para a poboación. O Estado e a Comunidade Autónoma deberán ter fondos propios se queremos atallar os problemas do rural galego.
- Fixarse como **prioridades**:
 - Mantemento das persoas que hai neste momento e que se dedican a agricultura e a gandería. Non deberíamos permitir o peche de ningunha explotación máis no noso territorio.
 - Incremento do número de persoas que se dedican a agricultura e a gandería.
 - Apoio a diversificación.
 - Mantemento da superficie agraria útil. Non deberíamos permitir o cambio de uso de ningunha ha máis a superficie forestal ou abandonada.
 - Incremento do número de hectáreas de superficie agraria útil.
- Apoio decidido en medios humanos e materiais para apoiar a transición cara sistemas agroecolóxicos.
- Establecemento de topes para as axudas en investimentos para as empresas transformadoras e comercializadoras.
- Non apoiar a gandería sen terra.
- Innovar no sistema de axudas para as incorporacións á actividade agraria e gandeira.
- Impulso decidido a compra pública de produtos locais e aos mercados de proximidade.

9.- Considerar no Plan Estratéxico tipos sectoriais de intervención no **sector apícola e vitivinícola** axustados á realidade galega. O sector vitivinícola beneficiase pouco destas axudas e non están

axustadas ás dimensións da maioría dos e das viticultores/as e adegueiros/as galegos/as: para os estándares son “minúsculas” e é dificilmente demostrable a súa viabilidade nas dimensións europeas, pero manteñen a actividade económica en moitas zonas de Galiza, a paisaxe e son un complemento económico doutra actividade agraria ou dun salario por conta allea.

10.- Pechar a posibilidade de abrir tipos sectoriais de intervención a outros sectores cos obxectivos do artigo 59 da actual proposta de Regulamento dos Plans Estratéxicos: para o Sindicato Labrego Galego supón a privatización definitiva do control das producións e da xestión das crises.

11.- Establecer xornadas específicas e xuntanzas para o **Regulamento da Organización Común de Mercados**, que nunca está presente e é fundamental para todos os sectores galegos. Tal e como se relatou resumidamente no anterior apartado da OCM, as modificacións previstas son pequenas pero, aínda así, afectan moito ao sector vitivinícola, ás Organizacións de Produtores, aos contratos, etc, etc

Febreiro de 2020